

VASÁRNAP DÉLUTÁN

1

[illegible]

A fiú ellépett a konyhaablaktól, kiöntötte az ebédmaradékot, és tányérját a mosogatódézsába rakva, visszament a szobájába. Kicsit már bánta, hogy nem ment el a szüleivel szüretelni – egy ismerős család hívta meg őket minden évben, s ez volt az első alkalom, hogy ő elmaradt –, reggel óta egyedül volt a hideg lakásban, és már elunta magát. Ugyanakkor viszolygással gondolt ezekre a szüretekre, melyeken a munkájára nem volt szükség, az ebéd utáni magyarnótás mulatozástól pedig irtózott. Azzal az elhatározással maradt itthon, hogy a *Duinói elégiák*-at fogja olvasni, de hamarosan ráeszmélt, hogy már nem képes arra az elragadtatásra, amit fél éve érzett, amikor először került kezébe a zöld fedelű Rilke-kötet. Önmagát próbálta okolni a révület elmaradásáért – nem lett volna szabad ébredés után engednie a paplanmeleg kísértésének és onanizálással kezdeni a napot; hányszor megfogadta, mióta Editbe szerelmes, hogy soha többé!... és ráadásul megint a szomszédban lakó harmincéves nőt kellett maga elé képzelnie, hogy eljusson a kielégülésig – ilyenkor sohasem tudott a nála két évvel fiatalabb, hosszú hajú, őzarcú lányra gondolni, akinek még alig domborodtak a mellei –, ám a bűntudatot nagy nehezen elfojtva is azt kezdte észlelni, hogy a misztikus szépségű verssorok egyre zavarosabbnak és fellengzősebbnek tűnnek előtte, mintha nem is ugyanazt a könyvet olvasná, amit fél évvel ezelőtt... Most ismét kezébe vette a zöld fedelű kötetet, és visszalapozott

az *Első elégiá*-hoz:

Ó, melyik angyal hallana meg, ha kiáltok, az égiek

rendjeiből? és mégha szívére
vonna is hirtelen egy: viharzóbb
léte hevében

[illegible][illegible]

bámuljuk közönyét, hogy össze
 se zúzza,

megveti lényünk. Iszonyú mindegyik angyal.

S így hát mit tehetek, komoranzokogón...

... Hiába, nem ment. Ismét csömörérzés fogta el, de ebben most része lehetett a felmelegítetlenül befalt nehéz, zsíros ebédnek is, és abba kellett hagynia az olvasást. „Edit, igen, ha Edit meghallgatott volna... ” – kapaszkodott a gondolatba, bár aligha tudta elképzelni, minek kellett volna történnie akkor.

Éditet már két hónapja csodálta messziről, amikor egy tízpercben odament hozzá – a lány első volt, ő harmadikos, s ez szinte eleve kizárta, hogy az ismeretség „rendes” keretek között jöhessen létre –, és dadogással küszködve elmondta neki, hogy régóta figyeli, és úgy érzi: nekik *társaknak* kell lenniük – ezt most nem tudja elmagyarázni, de Edit engedje meg neki, hogy leírja, amit erről gondol, és ha elolvassa, akkor nem fog csodálkozni, és

belátja... szerencsére csöngettek, és a lány azt mondta hűvösen, hogy jó, írja le, de másnap reggel, amikor a fiú megvárta őt a gimnázium kapujában, nem vette át a teleírt füzetet, és azt mondta, hogy ne haragudjon, de ennek semmi értelme.

A fiú lefeküdt, magára húzta a díványtakarót, mert hideg volt a szobában, de nem volt kedve begyújtani – a kis vaskályha még az utolsó áprilisi fűtés salakjával volt tele –, és a mennyezetet bámulta. Néhány perc múlva szorongás fogta el, felugrott, és járkálni kezdett, és most már rettenetesen bánta, hogy itthon maradt. „És ha véletlenül ő is ott van?” – jutott eszébe hirtelen, és bár ennek nem sok valószínűsége volt, az az érzése támadt, hogy már megint elmulasztott valami nagyon fontosat, és ettől kétségbeesett. Átment a szülei szobájába, bekapcsolta a televíziót, de nem várta meg, amíg a képernyő kivilágosodik – ahogy a bemondó hangját meghallotta, kikapcsolta a készüléket. Felhúzta a redőnyt, és kinézett az ablakon: az üres utcára felhőárnyék borult, és kétszáz méternyire, a sarkon már állt a köd. Egyszer csak rés támadt a nap előtt vonuló fellegen, és vakító, széles fénysugár fúródott a ködbe. A fényben egy öregember alakja jelent meg: hátát a falnak támasztva a járdán ült, mellette egy felfordított, ócska kalap. Bár a jelenség csak a váratlansága miatt tűnhetett rendkívülinek, a fiú felkiáltott meglepetésében. És mivel mindenben előjelet vélt felfedezni, elhatározta, hogy elmegy sétálni.

Az öregember maga mellé tette zsíros kalapját, és fejét hátradöntve, csukott szemmel élvezte a napsütést. Ritkás hosszú fürtjei, bozontos ősz szakála meg-megrezzentek nehézkes, sípoló lélegzetétől; időnként elégedetten kuncogott, mintha valami jól sikerült csínyet követett volna el. Csöppet sem zavarta, hogy az utcán nem jár senki, és az adományok számára kitett kalapja üresen tátong. Lábát kinyújtotta, s a felcsúszott nadrágszár sejteni engedte, hogy a rongyos, madzaggal megkötött tornacipő alá zoknit már nem sikerült kerítenie. Egyik nadrágszára a térdénél fel volt hasadva, de az öreg láthatólag nemigen törődött vele, mint ahogy azzal sem, hogy méregzöld zakója kivörösödött

aranygombjait csak a szentlélek tartotta. A zakó egyik zsebe kenyérhéjjal volt megtömve, a másikkól koszos zsebkendő türemkedett elő. Az öreg - nyomorúságos kinézete ellenére - egy önmagával és a világgal teljes mértékben elégedett ember benyomását keltette, ahogy mindenről megfélekezve átadta magát a sütkérezésnek, s bár minden kilégzésnél takonykígyó csusszant ki az orrlyukából, annyi fáradságot sem vett, hogy az orrát kifújja. Ám egyszerre bosszúsan felmordult:

 - Most zavartam el a felhőket, ki avatkozik már megint a dolgomba? - és kinyitotta vizenyőskék szemét.

[illegible]

 - Uram, ne haragudj, hogy kénytelen vagyok... -
de az öreg rögtön félbeszakította:

– Megmondtam, Gábiel, hogy ilyenkor ne zavarjátok.

 - Tudom, Uram, de az Angyalok Tanácsa aggódik,
és arra kér, hogy mielőbb...

 - Mióta parancsol nekem az Angyalok Tanácsa? - kérdezte az öreg remegő szájszéjjel.

 - Bocsásd meg vakmerőségemet, de tudomásunkra jutott, hogy Ő is a városban van.

 - Nem érdekel, és ti sem, megértetted? Elegendem van belőle, hogy folyton körülöttem szaglásztok ahelyett, hogy a dolgokat végeznétek.

 - De Uram, tudod, hogy innen nem tudod megakadályozni, ha ... és a legutóbbi sakkpartinál is rosszabb formában voltál. És még nem tudtuk megbeszélni veled a taktikai javaslatainkat. Vagy talán már megfeledkeztél róla, hogy a hónap utolsó vasárnapja van?

 - Jól van, idejében ott leszek. De most hagyj magamra! - És hogy a férfi nem mozdult, dühösen ráripakodott: - Nem értetted? Dolgom van!

A férfi meghajolt, és távozni készült, de az öregember megállította:

 - Várj, forgasd ki a zsebeidet!

Egy kétforintos és három húszfilléres hullott a kalapba. Az öreg elégedetten bólintott, aztán ismét becsukta a szemét, és lassacskán elszenderedett.

passziójának. Ezért jelentette a vadászmester a csodaszarvas feltűnését doktor Magyarnak, aki azon nyomban elhatározta, hogy megszerzi a kivételes trófeát. A dicsőséget természetesen meg kellett osztania doktor Hunfalvyval, mert jó munkatársak lévén, egymás jogait a legmesszebbmenőig tiszteletben tartották. Ugyanez vonatkozott a kötelességekre is, s ezért, hogy minden vitát és hatásköri túllépést elkerüljenek, a következőképpen osztották fel maguk között a város irányításának területeit: doktor Magyaryé lett minden, ami a föld felett van – a mezőgazdasági gépgyártól a kéményseprő vállalatig, doktor Hunfalvy pedig rendelkezett mindazzal, ami a föld alatt van – a csatornázási művektől az állami borgazdaság pincehálózatáig.

Harmadik hete járták az erdőt eredménytelenül, míg doktor Hunfalvynak eszébe nem jutott, hogy éjszaka kellene próbálkozniuk. Hiába, a bika ezúttal sem jött elő a sűrűből, s ezért éjjel kettőkor, a vadászházba visszatérve, elkeseredett ivászatba fogtak. Már világosodott, amikor az utolsó demizson bor elfogyasztása és az utolsó rókázás után ágyba dőltek. Reggel megérkezett a vadászmester, eltakarította a tivornya nyomait, aztán kiült a ház elé, és csendesen cigarettázva várta a vendégek ébredését – neki kellett őket visszafuvaroznia a városba.

Fél kettő lehetett, amikor meghallotta azt a különös hangot, ugyanazt a borzongató kárhozottlélek-jajongást, mint azon a rettenetes éjszakán.

– Itt van, itt van, keljenek fel gyorsan! – rohant be a házba, és kezdte rázni az alvókat, akik vérben úszó szemmel, puffedten és hányingerrel küszködve tápáskodtak fel, és sehogyan sem tudták megérteni, mi hozhatta őt ilyen szörnyű izgalomba. Aztán meghallották ők is.

– Ez az? – kérdezte doktor Magyary, és tüstént kiszökött az álmából.

– Igen, igen – lihegte a vadászmester.

– Nosza, rajta, gyors legények! – pattant föl doktor Magyary.

– Értjük utol azt a gímet! – visszahangozta doktor Hunfalvy, és már kint is voltak a házból, felugrottak a terepjáróra, és berobogtak a sűrűbe, a kísérteties hang irányába. Alig értek be a fák közé, amikor egy hatalmas fehér test bukkant fel előttük, majdnem derékba kapták, de nem, a szarvas átrepült a gépkocsi fölött, és a vadászháztól nem messze, a kövesúton ért földet. A terepjáró is visszakanyarodott az útra, és megkezdődött a hajsz. A szarvasbika, világbajnoki koronáját hátraszegezve, szélnél sebesebben vágatott a

város felé.

[illegible]

Az öreg az ellenfényben lebegni látszott, és a fiú, torkában dobogó szívvel közeledett feléje. A koldus aludt, a fiú már messziről látta, hogy csukva a szeme, és látta az orrából lógó takonyfonalat is. Elundorodva, és hogy minél előbb túl legyen az alamizsnaadás megalázó aktusán, meggyorsította a lépteit. Mindkét kezét zsebre dugta, és izzadó ujjai közé fogta a pénzürméket, de ahogy odaért az öreghez, hirtelen minden bátorsága elszállt, tehetetlen zavarában elfordította a fejét, és továbbsietett. Az alamizsna elmaradt, és a fiú, befordulva a sarkon, szemrehányásokkal halmozta el önmagát.

 A laktanya, a vasút és néhány, tíz évvel ezelőtt épült, kétemeletes lakóház egy hosszan elnyúló, háromszög alakú térséget zárt közre, melynek beépítését régóta tervezték, de egyelőre csak a gaz burjánzott rajta, és itt szoktak megtelepedni a körhinták, céllövöldék és a vándorcirkuszosok.

– Három forint – mondta szárazon a céllövöldés.
A fiú előkotorta a pénzt, amit a koldusnak szánt, s futólag elszégyellte magát, hogy szórakozásra fordítja. Vállához emelte a fegyvert, és a célgömböt – ahogy a céllövöldés tanította – ráültette a szarvas homlokára. Sokaig célzott, az izgalomtól verejtékpatakok indultak el az ujjai közül, zúgott a feje, vörös karikák ugráltak a szeme előtt... És már majdnem meghúzta a ravaszt, amikor öreges, de jól kivehető suttogást hallott a háta mögül: „Ne lőj rá, ő az én vadam!” A fiú hátrafordult, de nem látott senkit. Letette a puskát.

– Meggondoltam magam – mondta.

A céllövöldés dühbe gurult.

– De hát kifizetted, öcskös, mit szórakozol velem? Nem adom vissza a pénzed.

– Nem baj, tartsa meg! – bántódott meg a fiú a váratlan tegezéstől.

– Várjon, fiatal barátom! – kiáltott utána a céllövöldés, de a fiú nem fordult vissza. Az órájára nézett, és eszébe jutott, hogy a moziban tíz perc múlva kezdődik a délutáni előadás. És ez megint esély arra, hogy találkozzon a lánnyal a moziba igyekvők között.

Kiérték az erdőből, és szétterült előttük a városig nyújtózó, álmós rónaság, melyet bearanyozott a bályadt októberi nap búcsúzó sugara, és ők robogtak a hervadó ligetek, tarlolt bokrok, díszüket hullató fák között, át az aranyos lapályon, áramló könnyűségű réten, túskebokrokon törtek át zúgva-bőgve, mint mikor az fölszél Késmárkból kiszakad, ám egy pillanatra sem veszítették szem elől a királyi vadat, akinek hol sikerült leszöknie a kövesútról a mocsaras lapályra, és zsombékról zsombékra ugrándozva messze eltávolodnia tőlük, hol ismét visszakényszerült a városba vezető útra, az üldözők kíméletlen szorításában... Arcuk kipirult, izmaik megfeszültek, tekintetük megacélosodott, és

mit neked másnaposság, mit neked, hogy a terepjáró akkorákat döccen, hogy a lelküket is kirázza, hogy poshadt vízű árkokon ugratnak át, nyálkás, zöld szökőkutakat fröccsentve szét, hogy fákat törnek derékba – még a karjukat sem emelték fel, hogy arcukat a szerteröppenő gallyaktól oltalmazza, taposs bele, ordították, ne kapj oda minden szilánkhoz, és a vadászmester úgy hajtott, mint egy gépével összeforrt sofőr-kentaur, és egyre közelebb és közelebb, mindjárt beérik, ó, ha Róth elvtárs most látná az ő derék ügyintézőit, ahogy fél kézzel a puskát szorítva és csak fél kézzel kapaszkodva ott ülnek sziklaszilárdan, mintha oda lennének teremelve, aranyos vitézek, szép magyar leventék, még több gázt, te marha, mindjárt egérutat nyer, édes istenem, csak most az egyszer segíts, nem szabad engedni, hogy megint letérjen a kövesútról, és már a város külterületén járnak, elvillan mellettük a vasgyár, cementgyár, csavargyár, s amott már a sínek, ki merte leengedni a sorompót? felnyitni azonnal! a szarvas felszökik a levegőbe, és átrepül az összetorlódott tehervagonok fölött, egy másodpercre eltűnik a mozdonyfüstben, és ekkor magasba rugaszkodik a terepjáró is, és a sorompó túloldalán ér földet, hatalmasat zökkenve, de semmit sem veszítve lendületéből, nem történt bajuk? fordul hátra a vadászmester, ne merj fékezni, csak előre, de piros vér foly a mentére, ne bánd, csak az orrom vére, tovább, tovább, ki kell fárasztani, és száguldanak át a gazos réten, majd a házak között cikcakkban, és ablakok nyílnak, mindenki minket bámul, sebj, majd holnap jelentést írunk, minket arra neveltek, hogy sohasem szabad megtorpannunk, a nehézségek arra való, hogy leküzdjük őket, most visszafordult, vissza az üres telekre, mit keres itt ez a céllövölde? ki adott engedélyt? de végre felbukott, fékezz, te barom, máris túlfutottunk... Leugrottak a dzsipről, és rohantak a céllövölde romjai közé gabalyodott szarvasbika felé, és akkor a vad, utolsó erejét összeszedve, kiszabadította magát, és szembefordult üldözőivel. Egyszerre dördült el a két fegyver, és mindkét golyó a szarvas homlokába fúródott...

Két óra múlva, amikor a tetem már a trófeától megfosztva, lenyúzva és szétdarabolva hevert előttük, doktor Magyary főlegyenese, és a pillanat ihletétől megszállva körbemutatott véres jobbjával:

– Ezen a helyen fogjuk felépíteni a vadásztársaság új székházát.

– Enni szeretnék, és valamit inni is – mondta az

öreg a pincérnek –, ami ebből kitelik.

A pincér viszolyogva számolta meg a pénzt.

– Ebből, bácsikám, legfeljebb egy babfőzeléket hozhatok feltéttel meg egy pohár szódavizet.

– Én szívesen fizetek az öregúrnak egy pohár bort – mondta a fiú. – Hozzon neki is egy deci vöröset!

– Köszönöm, fiam – mondta a koldus. A fiú alig mert ránézni, csak biccentett, félrefordítva a tekintetét.

– Ja – mondta az öreg, elővette a zsebkendőjét, alaposan kifújta az orrát, aztán nekilátott a kihozott ételnek. A fiú megitta a borát, és fizetni akart, ám ekkor az öreg, aki közben végzett a vacsorával, fölemelte a mutatóját.

– Várj, fiam, a jóságodért cserébe elárulok neked valamit – és közelebb hajolt hozzá –: én vagyok a Jóisten.

– Bocsásson meg, engem várnak – motyogta ijedten a fiú.

– Nem kell félned, nem vagyok őrült – mondta a koldus, és néhány pillanatig a fiú szeme közé nézve, belekezdett:

Ó, melyik angyal hallana meg, ha kiáltok, az égiek

rendjeiből? és még ha szívére
vonna is hirtelen egy: viharzóbb léte hevében

élnék. Mert a Szép az Iszonynak

kezdeté csak, ennyit még elviselünk és

bámuljuk közönyét, hogy össze se zúzza,

megveti lényünk. Iszonyú mindegyik angyal.

S így hát mit tehetek, komoranzokogón...

– Honnan ismeri ezt a verset? – kérdezte a fiú megrökönyödve.

– Én sugalltam – mondta nyugodtan az öregember. – Sajnos, Rilke azokban a napokban erősen náthás volt, ezért nem sikerült mindent felfognia, később pedig még jobban összezavarta az egészet.

A fiú kezdte élvezni az öreget, akit megzavarodott szobatudósnak vélt.

– Másoknak is sugallt már? – kérdezte.

– Ó, igen – mosolygott az öreg –, Mozartnak például rengeteget. De őt egy nagyon kemény sakkjátszmán nyertem, s így sokkal több beleszólásom volt a sorsába, mint másokéba. Ti úgy tudjátok, hogy a *Rekviem*-et egy Süßmayer nevű nagyképű fickó fejezte be, holott én, én körmöltem helyette éjszakánként, amikor a mestere már a jeltelen sírjában feküdt, amit persze én sem tudtam megakadályozni.

– És, mondjuk, a *Háború és béke* megírásában is segített?

– Hogyne, nagyon is sokat. A történetfilozófiai fejtegetéseket ugyan átengedtem Tolsztoj grófnak, de Natasa Rosztova alakját már nekem kellett kidolgoznom. Nem mondom, nagy tehetség volt a gróf, de ennek a kislánynak a kisujját sem tudta volna leírni nélkülem. Vagy hogy egy hozzátok közelebb álló példát is mondjak: Csontváryt napokig kellett lökdösnöm, míg *A taorminai görög színház romjai*-nak megfestéséhez az egyedül helyes perspektívát megtalálta... hát igen, vele sokat vesződtem, mint általában azokkal, akik közel hiszik magukat hozzám... És még sorolhatnám a példákat, de minek? Remélem, meggyőztelek.

– Jó – mondta a fiú –, ön a Jóisten. De...

– Kedves fiam, az istent minden vallásban tegezni szokták, ne hozz zavarba az önözéssel!

A fiú teljesen megzavarodott, segélykérően nézett maga körül, a pincért kereste, hogy feltűnés nélkül az asztalhoz hívja. Az öreg elkapta a pillantását, és restelkedve szólalt meg:

- Ne gondold, hogy én az ilyesminek valami nagy jelentőséget tulajdonítok. A fanatikusokból meg épp elegendem van. El se tudod

képzelni, mennyi bajt csinálnak. És ráadásul mind az én nevemmel takarózik. Ne is beszéljünk róluk! – Az öreg elhallgatott, kiitta a borát, majd a fiúra nézett. – Nem rendelnél még egy kis bort? Persze magadnak is. Kitelik az ötvenesből, ha jól számolom.

A fiú elpirult, és már alig lepődött meg, hogy az öreg még azt is tudja, mennyi pénz van nála. A harmadik pohár bor után a koldus dudorászni kezdett, és hamiskásan összehunyorított szemét körülhordozta a teremben ülőkön.

– Egész jó kis hely ez, csak az a kár, hogy még itt sem hagynak békén.

– Kik? – kérdezte a fiú.

– Látod azt a szikár, ballonkabátos férfit a söntés melletti asztalnál? Azt, aki a sótartót kocogtatja a késével, látod, milyen ideges? – kuncogott az öreg. – Nos hát ő Gábiel.

– Az arkangyal?

– Igen, igen, az Angyalok Tanácsa küldte utánam szaglászni. És persze van itt még egy ismerős, de őt már te is ismered.

– Kicsodát? – forgatta fejét a fiú, s ahogy megpillantotta, szorongás fogta el. A szemközti sarokban, szintén egy ruhafogas mögé húzódva, a céllövöldés ült megtépett ruhában, és komor arccal bámult maga elé.

– Ő kicsoda? – kérdezte a fiú.

– Nem jöttél még rá? A Sátán.

„Hülyeség, nem hiszek az egészben” – mondta magában a fiú, mégis jeges rémület szorította össze a szívét – eszébe jutott a céllövöldei kaland, és hirtelen világosság szállta meg.

– Te figyelmeztettél, amikor a szarvasra akartam lőni?

– Igen. Nem volt egészen szabályos, de hát a csodaszarvasnak így is, úgy is el kellett pusztulnia, ez már eldőlt közöttünk, nem engedhettem meg, hogy ártatlanok is viseljék a bélyeget. Sajnos, ő mindig igyekszik túlbiztosítani magát ezekkel az egyéni lélekszerzési akciókkal – elég, ha Faust doktort említem –, vigyáznom kell.

– A pénzt is nála hagytam, amit neked szántam.

– Nem baj, örülj, hogy ennyivel megúszad. Legalább megfizetted az ördögnek a tanulópenzt, és máskor óvatosabb leszel. Azt, ugye, tudod, hogy a pálcára is ő irányította a golyót?

egyforma erősek vagyunk, és az erőegyensúly fenntartása minden energiánkat felemésztene, ha nem kerestünk volna valami megoldást. Ezért találtuk ki a sakkot – ennek a játéknak egy leegyszerűsített formájával benneteket is megajándékoztalak –, és minden hónap utolsó vasárnapjának hétfőre virradó éjszakáján leülünk játszani. Nemcsak a végeredmény számít, hiszen egy-egy játszma évezredekig is elhúzódhat, itt minden lépésnek tétje van: van, amelyiken háborúk múlnak, és van, amelyiken csak egy verébfióka halála. De számomra – és az ő számára is – minden egyforma fontossággal bír, és ne gondold, hogy ti, emberek különösen kivételezettek volnátok.

Ez olyan zordan hangzott, hogy a fiú ijedten vetette közbe:

– Én nem is gondolom.

– Dehogynem. A lelked mélyén te is azt hiszed, hogy én, a te istened csak a képzeleted szüleménye vagyok. És nemcsak én, hanem az egész világ, Editet is beleértve. Bár ami őt illeti... – Az öregember elhallgatott, és élvezve a fiú zavarát, ravasz mosollyal nézett rá.

– Na, halljam, mi a kívánságod?

– Lehetséges volna? – dadogta a fiú.

– Sokkal nagyobb ajándékot kapsz tőlem, mint amire számítasz. Neked adom ezt a szerelmet egész életedre. Még tizenöt év múlva is elutazol majd egy Duna-parti kisvárosba, mert valakitől azt hallottad, hogy oda ment férjhez, és egész nap járni fogod a város utcáit a nyirkos, decemberi hidegben, hogy véletlenül találkozz vele, és a cipőd átázik a lucskos hóban, a kezed lilára fagy, mert a kesztyűdet a vonaton hagytad... Elvehetem-e tőled ezt a napot, amelyen melleleg nem fogod őt látni, elvehetem-e azokért a jelentéktelen kegyekért, amelyekben az esküvőig fog részesíteni – és amelyekben egyébként is csak kezdetben lelsz örömet –, cserében az együtt töltött órák unalmáért... Ne maradjon-e meg inkább annak a hóolvadási délutánnak az emléke, amikor először láttad meg őt a gimnázium folyosóján? Ahogy ott állt az ablaknál, és a feje mögött bukott le a nap a Kálvária-domb mögé, és a haja felragyogott, mintha dicsfény övezné – nem mondom, ez a látvány rám se maradt volna hatástalan... Ezt vegyem el tőled egy majdan ritkán és kelletlenül táruló asszonyi ölért, amelyet bevallani nem mert, de fokozódó csömörrel fogsz elhagyni valahányszor? De én el tudom intézni, még ha időnként közbe is kell avatkoznom, hogy ez a szerelem az életed végéig tartson, és mindig akkor ébredjen fel benned újra, amikor a legnagyobb szükséged lesz rá. Ez az én ajándékom.

„Szélhámos! Vén hülye!” – gondolta a fiú, és

majdnem hangosan is kimondta, de szégyellte a szeméből patakozó könnyeket. Amikor kifújta az orrát, és fölnézett, észrevette, hogy a ballonkabátos hevesen integet nekik, és az óráját mutogatja.

 - Uram, Gábor akar tőled valamit - mondta
gúnyosan a fiú.

[illegible]

– Mennem kell – suttogta, és befordult az asztal alá.

A ballonkabátos és a céllövöldés abban a pillanatban felállt, és kifelé indult. A céllövöldés egy újságpapírba csomagolt tárgyat tartott a hóna alatt; a kijáratnál beleütközött a ballonkabátosba, és elejtette a csomagot. A papírból összecsukszó sakktábla került elő, amely a földre esve szétnyílt, és bábui szétszóródtak. A két férfi megvető pillantással mérte végig egymást, aztán leguggoltak, és nekiláttak összeszedni a sakkfigurákat.

[illegible]

 - Mi történt? - kérdezte a pincér,
keresztülfurakodva a tömegben.

 - A Jóisten... a bácsi rosszul lett - mondta a fiú.

 - Hát ez bekrepált - állapította meg a pincér. - Nem kellett volna annyit innia. Egy ilyen legyengült szervezetnek nem sok kell...

 - Az nem lehet, hogy a bortól - nyöszörgött a fiú.

 - Jól van, nem mondta senki, hogy te ölted meg. -
Most letegezte a pincér. - Emberek, segítsen valaki, kivisszük az öregot a
raktárba, amíg megjönnek a hullaszállítók.

Többen ajánlkoztak, a fiú is, de végül tehetetlenül hagyta, hogy félresodorják. A vendégek figyelme hamar elterelődött róla, és a fiú nem várta meg, amíg a pincér visszajön a raktárból. Letette az asztal sarkára az ötvenest, és kimenekült az utcára.

(Baka István *Beavatások* című kötetéből)